



Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Katarzynę Kotulę.

(-) Rafał Adamczyk; (-) Magdalena Biejat; (-) Wiesław Buż; (-) Włodzimierz Czarzasty; (-) Jacek Czerniak; (-) Marek Dyduch; (-) Agnieszka Dziemianowicz-Bąk; (-) Monika Falej; (-) Krzysztof Gawkowski; (-) Maciej Gdula; (-) Katarzyna Kotula; (-) Marcin Kulasek; (-) Beata Maciejewska; (-) Paulina Matysiak; (-) Wanda Nowicka; (-) Robert Obaz; (-) Karolina Pawliczak; (-) Monika Pawłowska; (-) Małgorzata Prokop-Paczkowska; (-) Andrzej Rozenek; (-) Marek Rutka; (-) Joanna Scheuring-Wielgus; (-) Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska; (-) Joanna Senyszyn; (-) Anita Sowińska; (-) Wiesław Szczepański; (-) Jan Szopiński; (-) Krzysztof Śmiszek; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Anna Maria Żukowska.

USTAWA

z dnia 2020 r.

o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

Art. 1. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2020 r. poz. 870) art. 47 otrzymuje brzmienie:

„Art. 47. 1. Przepisy art. 36–42 i art. 45 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego i zasiłku opiekuńczego, a do świadczenia rehabilitacyjnego także art. 46, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego przysługującego osobom, którym obniżono wymiar czasu pracy na podstawie art. 15g lub art. 15gb ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374, 567, 568, 695, 875, 1086, 1106, 1422, 1423, 1478 i 1493), przepisu art. 40 niniejszej ustawy nie stosuje się. Podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego stanowi wówczas wynagrodzenie ustalone dla wymiaru czasu pracy obowiązujące przed jego obniżeniem.”.

Art. 2. Podstawa wymiaru świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa przysługujących osobom, o których mowa w art. 47 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, za okres przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlega ponownemu przeliczeniu. W przypadku podniesienia podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego dokonuje się wyrównania za okres od dnia 31 marca 2020 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 31 marca 2020 r.

UZASADNIENIE

1. Cel i potrzeba ustawy.

Art. 15g i art. 15gb ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, umożliwiające obniżanie wymiaru czasu pracy i obniżenie wynagrodzenia, wywołuje negatywne skutki w zakresie świadczeń dla matek z tytułu urodzenia dziecka. W wyniku wspomnianej wyżej regulacji, w związku z art. 40 i 47 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego dla osób, którym obniżono wymiar czasu pracy, stanowi wynagrodzenie ustalone na podstawie zmienionego czasu pracy. Zastosowanie art. 40 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa powoduje, że nie mają zastosowania standardowe sposoby ustalania podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego. W tej sytuacji nie dochodzi do obliczania przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osoby ubezpieczonej wypłaconego za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała jej niezdolność do pracy.

W ocenie projektodawcy ustalenie wymiaru zasiłku macierzyńskiego na podstawie wynagrodzenia właściwego do obniżonego wymiaru czasu pracy nie powinno mieć miejsca. Biorąc pod uwagę fakt, że zredukowanie wymiaru czasu pracy na podstawie Tarczy Antykryzysowej następuje w sytuacji szczególnej i będzie obowiązywać jedynie krótkotrwale, to obliczanie na jego podstawie zasiłku macierzyńskiego jest krzywdzące i niesprawiedliwe w stosunku do tysięcy kobiet, które urodziły dziecko w czasie pandemii.

Wobec powyższego istnieje uzasadniona potrzeba wprowadzenia przepisów, które uchronią kobiety przed ponoszeniem negatywnych skutków ekonomicznych z tytułu tymczasowego obniżenia czasu pracy oraz urodzenia dziecka w czasie pandemii. W sytuacji wyjątkowej, podczas trwającego kryzysu, państwo powinno szczególnie chronić młode matki. Konieczność zmiany istniejącego stanu prawnego jest uzasadniona przepisami Konstytucji RP, które nakładają na organy władzy publicznej obowiązki w zakresie ochrony rodziny i macierzyństwa. W tym kontekście

wymienić należy art. 18 stanowiący, że macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a także art. 71 stanowiący, że państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny, a matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych. Podstawą wymiaru zasiłku macierzyńskiego powinno być więc wynagrodzenie nieuwzględniające zmian zawartych w porozumieniach o obniżonym wymiarze czasu pracy na podstawie Tarczy Antykryzysowej z 2 marca 2020 r.

2. Projektowane zmiany.

Art. 40. ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2020 poz. 870) stanowi, że w razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegającej na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy. Art. 47 wyżej wymienionej ustawy stanowi, że art. 40 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego. Proponowana w art. 1 projektu ustawy zmiana art. 47 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polega na tym, że przepis art. 40 nie będzie miał zastosowania przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, jeśli zmiana umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegająca na zmianie wymiaru czasu pracy, została dokonana na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374, 567, 568, 695, 875, 1086, 1106, 1422, 1423, 1478 i 1493). Podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego stanowić wówczas będzie wynagrodzenie ustalone dla wymiaru czasu pracy obowiązujące przed jego obniżeniem.

Zgodnie z art. 2 projektu ustawy osobom, którym obniżono wymiar zasiłku macierzyńskiego z uwagi na obniżenie wymiaru czasu pracy dokonane na podstawie przepisów art. 15g lub art. 15gb ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,

wypłacone zostanie wyrównanie kwoty zasiłku macierzyńskiego za okres obowiązywania przepisów dotychczasowych.

Z uwagi na pilną potrzebę poprawy sytuacji matek pobierających zasiłek macierzyński proponuje się, by ustawa weszła w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, przy czym zmiany w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa powinny wejść w życie z mocą od dnia 31 marca 2020 r., czyli od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568), wprowadzającej do ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374, 567, 568, 695, 875, 1086, 1106, 1422, 1423, 1478 i 1493) art. 15g.

3. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej i braku obowiązku przedstawienia projektu instytucjom Unii Europejskiej.

Przepisy projektowanej ustawy nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

4. Oświadczenie o notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

5. Szacowane koszty.

Ze względu na brak danych (m.in. dotyczących tego, ile osób spośród pobierających zasiłki macierzyńskie może mieć obniżony wymiar czasu pracy i wynagrodzenie) niemożliwe jest precyzyjne oszacowanie kosztów wejścia w życie ustawy. Mając jednak na uwadze, że łączna kwota wypłaconych w 2019 r. zasiłków

macierzyńskich wyniosła 8,48 mld zł (wzrost o 2,7% w stosunku do 2018 r.), oraz przyjmując, że obniżenie wymiaru czasu pracy o 20% dotyczyło nie więcej niż 10% osób, którym przysługuje zasiłek macierzyński, można prognozować, że koszt wejścia w ustawę w życie będzie się wiązał ze zwiększeniem w 2020 r. wydatków z FUS o ok. 160-180 mln zł.

6. Wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw

Wejście ustawy w życie nie będzie miało wpływu na przedsiębiorców zatrudniających do 20 osób. Przedsiębiorstwa zatrudniające 21 lub więcej osób, będące płatnikami zasiłków macierzyńskich, wypłacać będą wyższe niż dotychczas zasiłki macierzyńskie, jeżeli na podstawie art. 15g lub art. 15gb ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych obniżono w nich wymiar czasu pracy – przy czym kwota wypłaconych świadczeń podlega następnie rozliczeniu z ZUS.

7. Konsultacje społeczne

Proponowany projekt ustawy powstał po konsultacjach z Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych.

8. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Proponowany projekt ustawy nie stwarza konieczności wydania dodatkowych aktów wykonawczych.



Warszawa, 16 września 2020 r.

Katarzyna Kotula

Koalicyjny Klub Parlamentarny Lewicy

(Razem, Sojusz Lewicy Demokratycznej, Wiosna Roberta Biedronia)



Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

Niniejszym zgłaszam swoje poparcie dla złożonego w dniu 11 września br. przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Lewicy projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Z poważaniem

Katarzyna Kotula

Posłanka KKP Lewicy



Warszawa, 16 września 2020 r.

Magdalena Biejat

Koalicyjny Klub Parlamentarny Lewicy
(Razem, Sojusz Lewicy Demokratycznej, Wiosna Roberta Biedronia)



Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

Niniejszym informuję, o zmianie przedstawicielki wnioskodawców dla złożonego w dniu 11 września br. przez grupę posłów Klubu Parlamentarnego Lewicy projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Przedstawicielką wnioskodawców będzie posłanka Katarzyna Kotula.

Z poważaniem

Magdalena Biejat

Przedstawicielka Wnioskodawców

Warszawa, 22 września 2020 r.

BAS-WAPM-1941/20

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Magdalena Biejat)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2019 r. poz. 1028, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 47 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa¹ (dalej: ustawa o świadczeniach).

Proponowana ustawa zakłada, że przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego przysługującego osobom, którym obniżono wymiar czasu pracy na podstawie przepisów art. 15g lub 15gb ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych², nie będzie miał zastosowania art. 40 ustawy o świadczeniach. Przepis art. 40 ustawy o świadczeniach zakłada, iż podstawę wymiaru zasiłku stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy. Natomiast zgodnie z propozycją zawartą w projekcie podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego ma stanowić wynagrodzenie ustalone dla wymiaru czasu pracy obowiązujące przed jego obniżeniem.

Projekt zawiera przepis przejściowy.

¹Dz. U. z 2020 r. poz. 870.

²Dz. U. z 2020 r. poz. 374, ze zmianami. Przepisy art. 15g i 15gb umożliwiają, w określonych okolicznościach, obniżenie wymiaru czasu pracy oraz obniżenie wynagrodzenia.

Proponowana ustawa ma wejść w życie w dniu następującym po jej ogłoszeniu.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

W prawie Unii Europejskiej w dziedzinie świadczeń zabezpieczenia społecznego, w tym świadczeń z tytułu macierzyństwa należy wskazać rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego³ (dalej: rozporządzenie (WE) nr 883/2004) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego⁴.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie ustalenia podstawy wymiaru świadczenia macierzyńskiego w zakresie, o którym mowa w projekcie ustawy, leżą poza zakresem regulacji rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i nie mają wpływu na przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kwestie, o których mowa w projekcie ustawy, nie są przedmiotem regulacji prawa UE.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Dorota Olejniczak

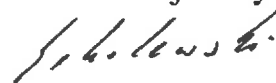
ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych



Przemysław Sobolewski

³ Dz. Urz. UE L 166 z 30.4.2004 r., str. 1, ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 5, t. 5, str. 72.

⁴ Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009 r., str. 1, ze zmianami.

Warszawa, 22 września 2020 r.

BAS-WAPM-1942/20

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Magdalena Biejat) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 47 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa¹, (dalej: ustawa o świadczeniach).

Proponowana ustawa zakłada, że przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego przysługującego osobom, którym obniżono wymiar czasu pracy na podstawie przepisów art. 15g lub 15gb ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych², nie będzie miał zastosowania art. 40 ustawy o świadczeniach. Przepis art. 40 ustawy o świadczeniach zakłada, iż podstawę wymiaru zasiłku stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy. Natomiast zgodnie z propozycją zawartą w projekcie podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego ma stanowić wynagrodzenie ustalone dla wymiaru czasu pracy obowiązujące przed jego obniżeniem.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem UE.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

¹Dz. U. z 2020 r. poz. 870.

²Dz. U. z 2020 r. poz. 374, ze zmianami. Przepisy art. 15g i 15gb umożliwiają, w określonych okolicznościach, obniżenie wymiaru czasu pracy oraz obniżenie wynagrodzenia.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

Dorota Olejniczak

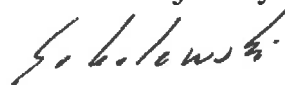
ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych



Przemysław Sobolewski